

07.05.2019

Asia/3

§ 145

Vuoden 2019 talousarvion ensimmäinen toteutumisennuste

HEL 2019-005053 T 02 02 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsi tiedoksi vuoden 2019 talousarvion ensimmäisen toteutumisennusteen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslian talousarvion toteutumisennusteista antaman ohjeen mukaan hallintokunnat tekevät vuonna 2019 kolme talousarvion toteutumisennustetta, joista tämä on ensimmäinen. Seuraava ennuste tehdään elokuussa.

Kanslian ohjeiden mukaan toteutumisennusteet on annettava tiedoksi lautakunnalle. Lautakunnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin, mikäli talousarvio ei ole toteutumassa.

Käyttötalouden tulot ja menot

Tuloja arvioidaan kertyvän noin 4,8 miljoonaa euroa eli 8,4 % enemmän kuin talousarviossa. Lisätulot kertyvät kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta sekä kasvaneista varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista.

Menoja ennakoidaan kertyvän 6,6 miljoonaa euroa eli 0,6% yli talousarvion.

07.05.2019

Menoylitys johtuu kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, joita ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa. Ulkopuolisesta rahoituksesta johdettavan ylityspaineen arvioidaan olevan 8,6 miljoonaa. Lisäksi ylityspainetta syntyy tehtäväkohtaisten palkkasaatavien takautuvasta maksamisesta johtuen noin 2,3 miljoonaa euroa. Näistä yhteensä 10,9 miljoonan euron ylityspaineista pystytään ennusteen mukaan sopeuttamaan talousarvioon noin 4,3 miljoonaa euroa.

Helsingin kaupungille myönnettiin joulukuussa 2018 vuodeksi 2019 ammatillisen koulutuksen järjestämislupaan 1029 opiskelijavuotta lisää. Päätöksen ajankohdasta johtuen lisäystä ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa. Ennusteessa ei tässä vaiheessa ennusteta määrärahaylitystä tällä perusteella.

Investointimenot

Vuoden 2019 talousarvion investointimäärärahat ennustetaan käytettävän kokonaan. Vuodelta 2018 siirtyneiden hankintojen perusteella myönnettyistä ylitysoikeuksista ennustetaan käytettävän tänä vuonna 6 miljoonaa euroa ja siirtyvän vuodelle 2020 noin 15 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi ylitysoikeuksia vuodelle 2019 varhaiskasvatuksen laitehankintoihin, oppilas- ja opettajakoneiden hankintaan, langattomien verkkojen rakentamiseen, esitystekniikan, oppimisalustojen ja tilojen turvalaitteiden hankintaan sekä toimialan tietojärjestelmien, kuten asiakastietojärjestelmän uusimiseen ja kehittämiseen.

Asiakasmäärät

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ennustetaan olevan lapsia noin 433 eli 1,1 % vähemmän, kun talousarviossa on ennakoitu. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa lapsimäärän arvioidaan olevan talousarvion tasolla.

Suomenkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärän ennustetaan alittavan talousarvion 200 oppilaalla eli 0,5 %. Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Myös koululaisten iltapäivätoiminnan asiakasmäärän ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Suomenkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 90 opiskelijalla eli 1,1 %. Ruotsinkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 30 opiskelijalla eli 2,5 %.

Stadin ammattiopiston opiskelijavuosimäärän ennustetaan olevan vähintään talousarvion sekä pysyvän järjestämisluvan tasolla. Järjestä-

mislupaan saatujen 1029 lisäopiskelijavuoden ennustetaan toteutuvan osittain.

Vapaan sivistystyön opetustuntimäärien ja opiskelijamäärien ennustetaan pysyvän talousarvion tasolla.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maksuton varhaiskasvatus 5 -vuotiaille helsinkiläisille (4 tuntia päivässä) on käynnistetty elokuussa 2018. Kotihoidontuen kuntalisästä luovutaan yli 2-vuotiaiden lasten osalta 1.5.2019 alkaen. Laadukas varhaiskasvatus ja opetus vähentävät eriarvoisuutta. Maksuttomuudella tavoitellaan varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostoa.

Nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemisen kaupunkistrategiahanke Mukana-ohjelma hyväksyttiin 11.2.2019. Mukana-ohjelmassa on 32 toimenpidettä, joista yhtä lukuun ottamatta kaikkien tavoitteena on olla vuoden 2019 aikana käynnissä. Huhtikuun tilanteessa puolet toimenpiteistä on edennyt aktiiviseen toteutusvaiheeseen ja muissa toimenpiteissä toiminta on suunnitteluvaiheessa. Toimenpiteistä vain kolme on yhden toimialan sisäisiä palvelukokonaisuuksia kokoavia toimenpiteitä, muut edellyttävät laajaa yhteistyötä toimialojen välillä. Alueellisten toimenpiteiden toteutuminen on käynnistynyt Mellunkylän, Kannelmäki-Malminkartanon sekä Malmin alueilla.

Kiusaamisen vastainen ohjelma on käynnistetty. Ohjelma otetaan käyttöön lukuvuonna 2019-2020. Suunnittelu ja toteutus tehdään yhdessä oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa. Ohjelmaan kytetään käyttöönotto-kampanja.

Koulutustakuuta toteutetaan edelleen Helsingissä, eli kaikille perusopetuksen päättävälle on tarjolla jatkokoulutuspaikka.

Ohjaamo-toimintamallia jatketaan yhteistyösopimuksella Uudenmaan TE-toimiston kanssa. Stadin ammattiopisto tuottaa Ohjaamoon opinto-ohjaajan palvelut sekä pedagogisen tuen.

Lapset, oppilaat ja opiskelijat liikkuvat yhä enemmän kiinteänä osana varhaiskasvatusta ja koulupäivää. Liikkumishankkeet ovat käynnissä kaikilla koulutusasteilla. Liikkumisohjelmien mukaiset toimenpiteet eri koulutusasteilla: Liikkuvan arjen rakenteita varhaiskasvatuksessa, Liikkuva-koulu-ohjelma perusopetuksessa, Liikettä opiskelijaelämään-lukiokoulutuksessa. Koko toimialan Unelmien liikuntapäivä järjestetään 10.5.

Myönteisen erityiskohtelun rahoitusta jatketaan suomen- ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa sekä suomenkielisessä

varhaiskasvatuksessa ja sitä on laajennettu ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen sekä ammatilliseen koulutukseen.

Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma 2018 – 2021 hyväksyttiin kasvatus ja koulutuslautakunnassa 29.5.2018. Tavoitteena on taata kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvatukseen ja koulutukseen sekä työelämään. Toimenpiteitä ovat muun muassa inklusiivisen valmistavan opetuksen ja S2-opetuksen kehittäminen ja kielitietoisuuden yhteisopettajuuden pilotti. Suunnitelma sisältää yhteensä 18 toimenpidekokonaisuutta, joista kaikki ovat käynnissä sovitusti.

Osaamiskeskus toimintaa on laajennettu ja toimintoja lisätty (digitalisointi, robotiikka, yrityskoordinaatio, polkuryhmiä ja uusia perustaitoryhmiä on lisätty). Osaamiskeskukseen on palkattu 18 uutta työntekijää hankeavustuksella (OKM ja TEM).

Englanninkielisen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen paikkoja on lisätty. Laajamittaista suomi-englanti esiopetusta on käynnistetty syksyllä uusissa ryhmissä. Kolmessa peruskoulussa on aloitettu tai niissä alkaa syksyllä 2018 ja 2019 ensimmäiseltä luokalta laajamittainen kaksikielinen suomi-englanti opetus (Malmin, Vesalan ja Laajasalon peruskoulut). Pasilan peruskoulussa on käynnistynyt syksyllä 2018 laajamittainen kaksikielinen suomi-saame opetus. Lukiokoulutuksessa Ressun lukion IB-linjan aloitus-paikkojen määrä on kaksinkertaistettu.

Kiinan kielen opetusta on laajennettu aloittamalla Itäkeskuksen peruskoulussa kiinan opetus A1-kielenä ensimmäiseltä luokalta syksyllä 2018. Helsingin kielilukiossa kiinan kielen opetustarjontaa on lisätty.

Kielitaitoa on monipuolistettu lisäämällä kielikylpyopetusta ja -kasvatusta. Syksyllä koillisen alueen varhaiskasvatuksessa käynnistyi ruotsin kielen kielikylpyopetus ja syksyllä 2019 aloittaa uusi kielikylpyluokka Hiidenkiven peruskoulussa.

Kielirikasteinen esiopetus on jatkunut neljällä alueella ja neljällä kielellä: venäjä, ranska, englanti ja espanja. Lisäksi kielikirikasteinen englannin kielen opetus aloitetaan neljässä koulussa. (Taivallahden ja Jätkäsaaren peruskoulut sekä Ruoholahden ja Kaisaniemen ala-asteet). Vuonna 2019 kielirikasteinen englannin kielen opetus laajenee neljään kouluun (Itäkeskuksen, Merilahden ja Kannelmäen peruskoulut sekä Siltämäen ala-aste).

”Nordiska skolan” suunnittelu on käynnistetty ja aikataulutettu vuodelle 2019. Kilpailutus konseptointi-prosessin toteuttajasta on käynnissä. Työpajat toteutetaan touko-syyskuun aikana. Konsepti on tarkoitus esitellä kasvatus- ja koulutuslautakunnalle marraskuussa.

Myllypuron rakennusalan osaamiskeskityksessä Stadin ammatti- ja aikuisopisto toimii yhteistyössä ammattikorkeakoulu Metropolian sekä alan yritysten ja ympäröivän yhteisön kanssa. Tilasuunnittelu pohjautuu Metropolian kanssa sovitettuun yhteistyöhön ja tilojen yhteiskäyttöön. Yhteiskäytön sopimus vielä allekirjoittamatta. Tilojen toteutus tapahtuu 2020-2022. Hanke toteutetaan vuokratilahankkeena. Hankkeen toteutusmuodon vaihtuminen kesken suunnittelun on vaikuttanut aikatauluun.

Urhea-kampusta edistetään urheiluosaamisen keskittymänä. Urhea-kampus muodostuu Mäkelän-rinteen lukion laajennuksesta, urheiluhallista sekä opiskelija-asuntorakennuksista. Yhteishankkeessa on kartoitettu tilojen yhteiskäyttö lukion, urheiluhallin ja HOASin kesken. Hankkeen toteuttaminen on käynnistynyt. Koulukiinteistön teknisen perusrannuksen laajuuden määrittäminen ja muuttuminen suunnittelun aikana on vaikuttanut aikatauluun.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toimialalla on kaksi sitovaa tavoitetta, joiden molempien ennakoitaan toteutuvan.

Riskit ja toimintaympäristön muutokset

Epävarmuutta talousarvion toteutumiseen aiheuttavat varhaiskasvatuspalvelujen kysynnän ennakoinnin vaikeus, ammatillisen koulutuksen järjestämislupaan vuodeksi 2019 saatu 1 029 opiskelijavuoden lisäys sekä tehtäväkohtaisten palkkasaatavien takautuva maksaminen.

Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntään vaikuttavat työllisyyden parantaminen, viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen käynnistyminen sekä yli 2-vuotiaiden kotihoidontuen Helsinki-lisän poistuminen toukokuun alusta alkaen. Epävarmuutta varhaiskasvatuspalvelujen kysynnässä aiheuttavat lisäksi yksityisessä varhaiskasvatuksessa esille nousseet ongelmat, mikä saattaa lisätä kunnallisen varhaiskasvatuksen kysyntää. Näiden tekijöiden vaikutuksia kysyntään on vaikeaa ennakoida.

Ammatillisen koulutuksen pysyvään järjestämislupaan saatu runsaan tuhannen opiskelijavuoden lisäyspäättös saatiin vasta joulukuussa 2018, mistä johtuen lisäystä ei ole pystytty ennakoimaan talousarviossa eikä tulosbudjetissa. Lisäopiskelijavuodet tuottavat kaupungille menojen lisäksi valtionosuustuloja.

Tehtäväkohtaisten palkkasaatavien takautuvasta maksamisesta aiheutuvat lisämenot on ensimmäisessä ennusteessa arvioitu runsaaksi kahdeksi miljoonaksi euroksi. Arvio on tehty tähän mennessä kaupun-

07.05.2019

gille tulleiden vaateiden perusteella. Näihin menoihin ei ole varauduttu talousarviossa.

Ennusteen edellyttämät toimenpiteet

Ennusteen mukaan menoylitystä ennakoidaan syntyvän ainoastaan ulkoisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden menoista. Ylitys on teknistä, koska kaupunki saa menoja vastaavan ulkopuolisen rahoituksen. Ylitysoikeusesitykset on talousarvion noudattamisohjeiden mukaan tehtävä käyttötalouden osalta marraskuun loppuun mennessä. Lautakunnalle valmistellaan marraskuun kokoukseen tarkennettu ennuste ja sen perusteella tarvittaessa ylitysoikeusesitys.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano